

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัย เรื่อง การประยุกต์ใช้แนวทางการทรงงานตามรอยพระยุคลบาท (SAPAE) เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเศรษฐกิจพอเพียงและพฤติกรรมใฝ่รู้ของครูและนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) จังหวัดกาญจนบุรีฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ต้องขอขอบคุณเป็นอย่างสูงสำหรับ โรงเรียนตชด.เฮงเคิ้ลไทย โรงเรียนตชด.บ้านแม่น้ำน้อย โรงเรียนตชด.สุราลีนิ ที่เข้าร่วมกระบวนการ วิจัยในทุกขั้นตอน รวมถึงผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน และชุมชน ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง ต้องขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ ด้วยความจริงใจ ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีที่ให้เวลาในการทำวิจัยอย่างเต็มที่ และขอขอบคุณสำนักงานบัณฑิตศึกษา ที่ช่วยให้การดำเนินงานวิจัยและการศึกษาค้นคว้าเป็นไปด้วยดี อนึ่งในการได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงบประมาณ ปีงบประมาณ 2553 จำนวนเงิน 393,000 บาท ถือเป็นปัจจัยสำคัญทำให้งานวิจัยสำเร็จลง จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ หากมีผลดีเกิดขึ้นคณะผู้วิจัยขอมอบให้กับนักการศึกษาทุกฝ่าย แต่ถ้าพบข้อบกพร่องประการใดต้องขออภัย และโปรดแจ้งด้วย คณะผู้วิจัยเต็มใจที่จะขอน้อมรับด้วยความขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ศุภลักษณ์ สัตย์เพชรพราย
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

บทคัดย่อภาษาไทย

การประยุกต์ใช้แนวทางการทรงงานตามรอยพระยุคลบาท (SAPAE) เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเศรษฐกิจพอเพียงและพฤติกรรมใฝ่รู้ของครูและนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) จังหวัดกาญจนบุรี มีประชากรเป็นโรงเรียน ตชด. จังหวัดกาญจนบุรี 12 โรงเรียน สุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 โรงเรียนจาก 12 โรงเรียน คือ โรงเรียนตชด.เฮงเคิลไทย โรงเรียนตชด.บ้านแม่ น้ำ น้อย และ โรงเรียนตชด.สุธาสิณี มีวัตถุประสงค์เพื่อประยุกต์ใช้แนวทางการทรงงานตามรอยพระยุคลบาท (SAPAE) ในการพัฒนาพฤติกรรมเศรษฐกิจพอเพียง และพฤติกรรมใฝ่รู้ของครูและนักเรียนในแต่ละโรงเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) จังหวัดกาญจนบุรีรวมทั้งศึกษาผลกระทบด้านวัฒนธรรมและความมั่นคงของชุมชนและประเทศชาติของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย ดำเนินการวิจัยตามแนวทางการตามรอยพระยุคลบาท (SAPAE) 5 ขั้นตอน คือ การสำรวจปัญหา (S) การวิเคราะห์ปัญหา (A) การวางแผนแก้ปัญหา (P) การดำเนินการแก้ปัญหา (A) และประเมินผล (E) โดยขั้นที่ 1 การสำรวจปัญหา (S) ประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ การศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้แนวทางการทรงงานตามรอยพระยุคลบาท (SAPAE) การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน และสรุปผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหา (A) เป็นการระบุตัวบ่งชี้พฤติกรรมเศรษฐกิจพอเพียง พฤติกรรมใฝ่รู้ ระบุกิจกรรมที่ดำเนินการและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม ขั้นที่ 3 การวางแผนแก้ปัญหา (P) เป็นการวางแผนประยุกต์ใช้แนวทางการทรงงานตามรอยพระยุคลบาท (SAPAE) ประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ การยกร่างแนวทางการประยุกต์ใช้แนวทางการทรงงานตามรอยพระยุคลบาท เพื่อพัฒนาพฤติกรรมใฝ่รู้และพฤติกรรมเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าแผนประยุกต์ใช้แนวทางการทรงงานตามรอยพระยุคลบาท (SAPAE) เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเศรษฐกิจพอเพียงและพฤติกรรมใฝ่รู้ที่โรงเรียนตชด.ทั้ง 3 โรงเรียนต้องการ คือ การจัดทำหลักสูตรปลูกพืชผักสวนครัว และหลักสูตรเลี้ยงเบ็ดเตล็ด ขั้นที่ 4 ขั้นตอนการแก้ปัญหา (A) โดยมีกิจกรรมหลัก คือ การประยุกต์ใช้แนวทางการทรงงานตามรอยพระยุคลบาทเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเศรษฐกิจพอเพียงและพฤติกรรมใฝ่รู้ไปใช้ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) ทั้ง 3 โรงเรียนโดยดำเนินการสอนตามหลักสูตรที่วางไว้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ขั้นที่ 5 การประเมินผล (E) ตอนที่ 1 เป็นการประเมินเชิงปริมาณ 3 ด้าน คือ

(1) การประเมินการประยุกต์ใช้แนวทางการทรงงานตามรอยพระยุคลบาทเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเศรษฐกิจพอเพียงและพฤติกรรมใฝ่รู้ของครูและนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) (2) การประเมินด้านวัฒนธรรม และ (3) การประเมินด้านความมั่นคง และตอนที่ 2 เป็นการประเมินเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ตัวแทนครูผู้บริหารและผู้ปกครองที่สามารถในข้อมูลหลักทั้ง 3 โรงเรียน แล้วผู้วิจัยนำมาสรุปรวบรวมประเด็นเพื่อวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการประยุกต์ใช้แนวทางการทรงงานตามรอยพระยุคลบาท (SAPAE) ในการพัฒนาพฤติกรรมเศรษฐกิจพอเพียงและพฤติกรรมใฝ่รู้ของครูและนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) จังหวัดกาญจนบุรีโดยครูผู้สอนและนักเรียน ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามโรงเรียนแต่ละโรงพบว่าค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองของครูและนักเรียนทั้งในภาพรวมและจำแนกตามโรงเรียนแต่ละโรงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า

หลังการทดลองทั้งครูและนักเรียนทั้งในภาพรวมและจำแนกตามโรงเรียนมีพฤติกรรมเศรษฐกิจพอเพียงและพฤติกรรมใฝ่รู้สูงกว่าก่อนการทดลอง

2. ผลด้านวัฒนธรรมจากการประยุกต์ใช้แนวทางการทรงงานตามรอยพระยุคลบาท (SAPAE)

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเศรษฐกิจพอเพียงและพฤติกรรมใฝ่รู้ของครูและนักเรียนในการดำเนินโครงการตามพระราชดำริโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดกาญจนบุรี จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติครูและนักเรียนทั้งในภาพรวมและจำแนกตามโรงเรียน พบว่าค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองของครูและนักเรียนทั้งในภาพรวมและจำแนกตามโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แสดงให้เห็นว่าหลังการทดลองของครูและนักเรียนทั้งในภาพรวมและจำแนกตามโรงเรียนมีผลกระทบด้านวัฒนธรรมสูงกว่าก่อนการทดลอง

3. ผลกระทบจากการประยุกต์ใช้แนวทางการทรงงานตามรอยพระยุคลบาท (SAPAE) เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเศรษฐกิจพอเพียงและพฤติกรรมใฝ่รู้ตามการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) จังหวัดกาญจนบุรี เกี่ยวกับสำนึกความเป็นคนไทยและการสร้างความมั่นคงให้กับชุมชนและประเทศชาติ พบว่าก่อนการทดลองทั้งครูและนักเรียนในภาพรวมและจำแนกตามโรงเรียนแต่ละโรงมีความตระหนักอยู่ในระดับสูง

แต่หลังการประยุกต์ใช้แนวทางการทรงงานตามรอยพระยุคลบาทเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเศรษฐกิจพอ

เพียงและพฤติกรรมใฝ่รู้ของครูและนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)
 จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า
 ทั้งครูและนักเรียนในภาพรวมและจำแนกตามโรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง
 ข้อมูลจากการวิจัยเชิงคุณภาพสอดคล้องกับข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณ

Abstract

The implementation of the following the King working styles (SAPAE) was to develop sufficiency economy behaviors and active learning behaviors of teachers and students in Kanchanaburi border patrol police school (frontier police). The sample group consisted of 3 Kanchanaburi border police patrol schools from 12 schools. They were Henkel Thai School, Banmanamnoi School, and Suthasinee School. The purpose was to implement the following of King working styles (SAPAE) on developing sufficiency economy behaviors and learning behaviors of teachers and students in Kanchanaburi border patrol police school (frontier police), including the impact of cultural and security of the community and the nation.

To conduct research. Five steps of the King working styles (SAPAE) were to survey the problem (S) analysis (A) the planning problem (P) the solution (A) and evaluation (E). The first step to survey the problem (S) consisted of three activities: the study of implementation of the following the King working styles (SAPAE), the survey the basic information and the results of the survey the basic information. Second step analysis (A) identify the indicators of sufficiency economy behaviors, active learning behaviors and showed the activities undertaken and comment on activities. Step 3: Plan to solve the problem (P) consisted of 3 activities to drafting guidelines for the implementation of the King working styles to develop learning behaviors and sufficiency economy behaviors found that the plan of implementation of following the King working styles (SAPAE) in order to develop the sufficiency economy behaviors and active learning behaviors at the 3 border police patrol schools were to prepare students to grow and the course the party

Epedets. Step 4 to Analysis (A) the main activity was the implementation of the following the King working styles to conduct sufficiency economy behaviors active learning behaviors in the border police school (frontier police), the three schools started teaching the curriculum in Term 1, Year 2010. Step 5: Evaluation (E) of Part 1 of the assessment of three aspects:

(1) assessment of the implementation of the following the King working styles in order to develop sufficiency economy behaviors and active learning behaviors of teachers, students in the border patrol police school. (frontier police)
 (2) Evaluation of culture, and (3) assessment of the security and part 2 was a qualitative assessment of the in- depth interviews the representative teachers, administrators and parents, and then the researcher collected them content analysis.

The results of this study were as follows:

1. The implementation of the following the King working styles (SAPAE) to develop sufficiency economy behaviors and active learning behaviors of teachers and students in Kanchanaburi border patrol police schools (frontier police) by teachers and students, both overall and by school showed that the average pre- and post- testing of teachers and students as a whole and by different schools of statistical significance at the 0.05 level . It showed that after experiments both teachers and students, both overall and by school had sufficiency economy behaviors and active learning behaviors was higher than the previous experiments.

2. Affected by the implementation of the following the King working styles (SAPAE) on the cultural was to develop sufficiency economy behaviors, active learning behaviors of teachers and students in Kanchanaburi border police school. Testing the statistical significance, teachers and students, both overall and by school showed that the average before and after the experiments of the teachers and students, both overall and by school differ significantly statistically, level of 0.05. It showed that after the treatments of teachers, both overall and by school were affected on cultural impact higher than previous treatments.

3. Affected by the implementation of the following the King working styles (SAPAE) was to develop the sufficiency economy behaviors in Kanchanaburi border

patrol police school (frontier police) about the realization of the Thai people and strengthened communities and the nation. Previous experiments showed that both teachers and students as a whole and by schools with high levels of awareness, but after implementing the King working styles to develop sufficiency economy behaviors and active learning behaviors of students and teachers in Kanchanaburi border patrol police school (frontier police), Kanchanaburi Province revealed that both teachers and students as a whole and by schools had high levels of performance.

Data from the study qualitatively consistent with data from quantitative research.

คำสำคัญ

(ภาษาไทย) แนวทางการทรงงานตามรอยพระยุคลบาท (SAPAE) การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พฤติกรรมเศรษฐกิจพอเพียง พฤติกรรมใฝ่รู้ โครงการในพระราชดำริ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)

(ภาษาอังกฤษ) The King Working Styles (SAPAE), participatory action research, Sufficiency Economy behaviors, active learning behaviors, the royal initiatives, The Border Patrol Police school (frontier police)

สารบัญเรื่อง

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	i
บทคัดย่อภาษาไทย	ii
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	iv
คำสำคัญ	vi
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์หลักของการวิจัย	2
ขอบเขตของโครงการวิจัย	3
สมมติฐานในการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดการวิจัย	5
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การประยุกต์ใช้แนวทางการทรงงานตามรอยพระยุคลบาท (SAPAE)	7
แนวคิดในการมีส่วนร่วม: วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	11
แนวคิดพฤติกรรมไม่รู้	22
แนวคิดพฤติกรรมเศรษฐกิจพอเพียง	31
แนวคิดงานโครงการในพระราชดำริ	34
บริบทโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	44
โรงเรียนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	49
ขอบเขตของโครงการวิจัย	3
สมมติฐานในการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5

แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดการวิจัย	5
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การประยุกต์ใช้แนวทางการทรงงานตามรอยพระยุคลบาท (SAPAE)	7
แนวคิดในการมีส่วนร่วม: วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	11
แนวคิดพฤติกรรมใฝ่รู้	22
แนวคิดพฤติกรรมเศรษฐกิจพอเพียง	31
แนวคิดงานโครงการในพระราชดำริ	34
บริบทโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	44
โรงเรียนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	49

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวทางการทรงงานตามรอยพระยุคลบาท	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน/เศรษฐกิจพอเพียง	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมใฝ่รู้	56
กรอบแนวคิดในการวิจัย	59
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	61
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	61
วิธีดำเนินการวิจัย	61
ขั้นที่ 1 การสำรวจปัญหา (S)	61
ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหา (A)	63
ขั้นที่ 3 การวางแผนแก้ปัญหา (P)	64
ขั้นที่ 4 การดำเนินการแก้ปัญหา (A)	66
ขั้นที่ 5 การประเมินผล (E)	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
ขั้นที่ 1 การสำรวจปัญหา (S)	69
ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหา (A)	71

ขั้นที่ 3 การวางแผนแก้ปัญหา (P)	76
ขั้นที่ 4 การดำเนินการแก้ปัญหา (A)	84
ขั้นที่ 5 การประเมินผล (E)	84
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	125
สรุปผลการวิจัย	127
อภิปรายผลการวิจัย	129
ข้อเสนอแนะ	132
บรรณานุกรม	135
ภาคผนวก	143